

The Development of a Diversified Teaching Model to Enhance Content Accuracy and the Ability to Design and Write Learning Management Plans for Third - Year Students Majoring in Social Studies

Veeravit Boonsong

Assistant Professor Dr., Social Studies Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

First Author: Veeravit.b@lawasri.tru.ac.th

Sunthon Onrit

Lecturer, Social Studies Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: suntorn.o@lawasri.tru.ac.th

Received: July 9, 2026 Revised: August 3, 2026 Accepted: August 6, 2026

ABSTRACT

This research aimed to 1. develop a diversified teaching model for enhancing content accuracy and the ability to design and write learning management plans for third-year students majoring in social studies; 2. compare the content accuracy of third-year social studies students before and after learning through the diversified teaching model, and examine their ability to design and write learning management plans after learning through the model; and 3. examine the opinions of third-year social studies students toward the use of the diversified teaching model. The study was conducted in accordance with the research and development process. The population consisted of 54 third-year social studies students enrolled in the Social Studies Teaching Methodology course in the second semester of the 2024 academic year. The research instruments were the diversified teaching model (VEE Model), a content accuracy assessment form, a learning management plan design and writing assessment form, and an opinion questionnaire. The data were analyzed by calculating the mean and standard deviation.

The findings revealed that: 1. the diversified teaching model (VEE Model), integrating 12 teaching techniques (X1 – X12), comprised three interrelated components: V – Vivid Content Accuracy (establishing content accuracy as the foundation), E – Engage with Diversified Teaching (developing learners through diversified techniques as the core process), and E – Empower Learning Plan Design (empowering the ability to design and write learning

management plans), and was of very good quality ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.50); 2) students' content accuracy increased from a low level before the experiment ($\bar{x} = 2.48$) to a good level after the experiment ($\bar{x} = 4.24$), and their ability to design and write learning management plans was at a good level ($\bar{x} = 4.26$); and 3) students' opinions toward the use of the diversified teaching model were at the highest level ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.34).

Keywords: Diversified Teaching Model, Content Accuracy, Ability to Design and Write Learning Management Plans

การพัฒนาแบบการสอนแบบหลากหลายเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจ ในเนื้อหาและความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3

วีรวิชัย บุญส่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

First Author: Veeravit.b@lawasri.tru.ac.th

สุนทร อ่อนฤทธิ์

อาจารย์, สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: suntorn.o@lawasri.tru.ac.th

ได้รับบทความ: 9 กรกฎาคม 2569 ปรับปรุงแก้ไข: 3 สิงหาคม 2569 ตอรับตีพิมพ์: 6 สิงหาคม 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่มุ่งเสริมสร้างความมั่นใจในเนื้อหาและความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 2. เปรียบเทียบความมั่นใจในเนื้อหาของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ระหว่างก่อนกับหลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย และศึกษาความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบดังกล่าว และ 3. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) แบบประเมินความมั่นใจในเนื้อหา แบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) บูรณาการเทคนิคการสอน 12 เทคนิค (X1 – X12) ประกอบด้วย องค์ประกอบสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ V – Vivid Content Accuracy (การวางความมั่นใจในเนื้อหาเป็นฐาน) E – Engage with Diversified Teaching (การพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคนิคหลากหลายเป็นแกนกลาง) และ E – Empower Learning Plan Design (การเสริมพลังสู่การออกแบบและเขียนแผนฯ) มีคุณภาพในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.50) 2. นักศึกษามีความมั่นใจในเนื้อหาเพิ่มขึ้นจากระดับน้อยก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.48$) เป็นระดับดีหลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.24$) และมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับดี ($\bar{X} = 4.26$) และ 3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.34)

คำสำคัญ: รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย, ความมั่นใจในเนื้อหา, ความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

บทนำ

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 มีปรัชญามุ่งผลิตครูสังคมศึกษาที่มีคุณภาพสูง มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ (สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2562) นักศึกษาครูสังคมศึกษาในฐานะที่ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องมีความสามารถไม่เพียงแต่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ หากแต่ต้องปลูกฝังเจตคติ อุดมคติ ค่านิยม และความเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) และ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) ต่างยืนยันว่าการสอนสังคมศึกษาที่แท้จริงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีความรอบรู้ รับผิดชอบ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินรายวิชา สศ 2211302 วิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (4 ปี) ปรากฏว่า มีนักศึกษาไม่ผ่านการประเมินในจำนวนที่มีนัยสำคัญอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา จากการวิเคราะห์ของผู้สอนและอาจารย์ผู้ร่วมสอน พบว่า สาเหตุหลักของนักศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินทุกราย คือ การขาดความแม่นยำในเนื้อหา (สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2565) ไม่เข้าใจแก่นแท้ของตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และมีแนวคิดที่คลาดเคลื่อนว่าการสอนสังคมศึกษา คือ การสอนเนื้อหาตามที่กำหนดเพื่อให้จำและพูดได้เท่านั้น โดยละเลยจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของวิชา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักวิชาการหลายท่านต่างเน้นย้ำถึงความสำคัญของความแม่นยำในเนื้อหาการสอนในทิศทางเดียวกัน อาทิ ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2558), วิจารย์ พานิช (2555), พิณสุตา สิริธรรังศรี (2557) และ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548) ซึ่งสรุปได้ว่าความแม่นยำในเนื้อหาการสอนเป็นรากฐานสำคัญยิ่ง หากครูขาดความแม่นยำในสิ่งที่สอน ก็ยากที่ผู้เรียนจะเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และย่อมส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการออกแบบและการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ดังที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2523 ไว้ว่า วิชาความรู้อันพึงประสงค์ ได้แก่ วิชาความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจน แม่นยำ ชำนาญ นำไปใช้การเป็นประโยชน์ได้พอเหมาะพอควร ทนต่อเหตุการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2550) ทั้งนี้ ผลการวิจัยก่อนหน้านี้ของผู้วิจัยและคณะยังชี้ให้เห็นช่องว่างของการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ วีรวิทย์ บุญส่ง (2565) พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่จากการสังเกตยังพบว่านักศึกษาบางส่วนยังขาดความแม่นยำในเนื้อหา แม้จะผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้ว สอดคล้องกับ วีรวิทย์ บุญส่ง และ สุนทร อ่อนฤทธิ์ (2568) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะท้อนคิดช่วยยกระดับการตระหนักรู้การรู้คิด (Metacognitive Awareness) ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับการรู้คิด และด้านการควบคุมการรู้คิด รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ในรายวิชาวิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการสอนแบบสะท้อนคิด

จะช่วยยกระดับผลการเรียนรู้และการกำกับกระบวนการคิดของนักศึกษาโดยรวมได้ แต่ยังไม่อาจรับประกันได้ว่านักศึกษาทุกคนจะมีความมั่นใจในเนื้อหา เนื่องจากจุดอ่อนด้านเนื้อหาของนักศึกษาแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาครูสังคมศึกษาส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง พบว่า มีสาเหตุสำคัญที่เชื่อมโยงกันหลายประการ ประการแรก นักศึกษามีทัศนคติที่คลาดเคลื่อนว่าการสอนสังคมศึกษา คือ การถ่ายทอดเนื้อหาเพื่อให้จดจำได้ จึงมุ่งท่องจำสาระมากกว่าทำความเข้าใจแก่นแท้ของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ส่งผลให้ขาดความมั่นใจในเนื้อหาอันเป็นฐานรากของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ประการที่สอง จุดอ่อนด้านความมั่นใจในเนื้อหาของนักศึกษาแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน แต่การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามักใช้วิธีสอนเดียวกันกับผู้เรียนทั้งกลุ่ม จึงไม่อาจตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างเพียงพอ (Tomlinson, 2001) และประการที่สาม แม้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการสอนแบบสะท้อนคิดจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์และการกำกับกระบวนการคิดโดยรวมได้ แต่จากงานวิจัยก่อนหน้านี้ของผู้วิจัยและคณะพบว่านักศึกษาบางส่วนยังคงขาดความมั่นใจในเนื้อหา แม้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวแล้ว สะท้อนว่าการพัฒนาความมั่นใจในเนื้อหาจำเป็นต้องอาศัยการวินิจฉัยจุดอ่อนและการดูแลเป็นรายบุคคล ควบคู่กับการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างเป็นระบบ (วีริชัญญ์ บุญส่ง, 2565; วีริชัญญ์ บุญส่ง และสุนทร อ่อนฤทธิ์, 2568) ด้วยสาเหตุที่มีความซับซ้อนและมีลักษณะเฉพาะรายบุคคลเช่นนี้ การแก้ปัญหาด้วยเทคนิคการสอนเพียงเทคนิคเดียว หรือการใช้วิธีสอนแบบเดียวกันกับผู้เรียนทุกคนจึงไม่เพียงพอ หากแต่จำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการสอนที่บูรณาการเทคนิคการสอนอันหลากหลายบนฐานทฤษฎีการเรียนรู้ที่ชัดเจน และสามารถเลือกใช้เทคนิคให้สอดคล้องกับจุดอ่อนเฉพาะของนักศึกษาแต่ละคนได้อย่างเป็นระบบ เพื่อบ่มเพาะความมั่นใจในเนื้อหาก่อนนำไปสู่การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนประจำรายวิชา จึงเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่มุ่งเน้นความมั่นใจในเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการเทคนิคการสอน 12 เทคนิคที่ผ่านการศึกษาและรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดความมั่นใจในเนื้อหา เข้าใจแก่นแท้ของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางฯ อันจะนำไปสู่ความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ครอบคลุม และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาสังคมศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่มุ่งเสริมสร้างความมั่นใจในเนื้อหาและความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความมั่นใจในเนื้อหาของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย และศึกษาความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบดังกล่าว
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

กรอบแนวคิด/ทฤษฎี

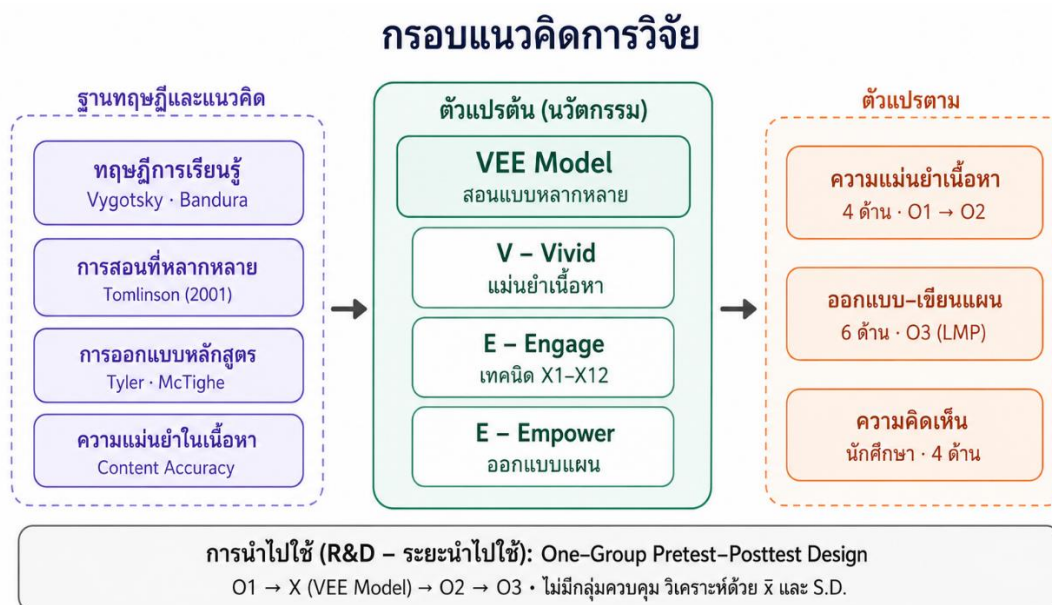
การวิจัยครั้งนี้อาศัยฐานทฤษฎีด้านการเรียนการสอน 3 กลุ่มหลักในการพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ของ Vygotsky (1978) ที่เสนอแนวคิด Zone of Proximal Development (ZPD) ว่าการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเกิดขึ้นเมื่อผู้สอนจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นรากฐานของเทคนิค Scaffolding (X4) และ Mentoring (X12) ในการวิจัยนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของ Bandura (1977) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้เกิดจากการสังเกต การลงมือกระทำ และการได้รับข้อมูลป้อนกลับในบริบทสังคม เป็นฐานทฤษฎีรองรับเทคนิค Discussion (X1) Jigsaw II (X7) และ Coaching (X11) และแนวคิดการสอนที่หลากหลาย (Differentiated Instruction) ของ Tomlinson (2001) ที่ยืนยันว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต้องตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน ด้วยกลยุทธ์ที่หลากหลายและยืดหยุ่น ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่ทำให้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย 12 เทคนิค ในการวิจัยนี้มีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 ที่มุ่งผลิตครูให้มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติแห่งวิชาชีพ (สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2562)

กรอบแนวคิดด้านที่สองของการวิจัยนี้ มุ่งเน้นที่ความแม่นยำในเนื้อหาการสอนสังคมศึกษา (Content Accuracy) ซึ่งนักวิชาการหลายท่านต่างยืนยันสอดคล้องกันว่าเป็นรากฐานสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับครูผู้สอน อาทิ ฅนอมพร เลหาจรัสแสง (2558), วิจารย์ พานิช (2555) และ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) ที่สรุปตรงกันว่าหากครูขาดความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน ก็ยากที่ผู้เรียนจะเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และย่อมส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับการสอนสังคมศึกษาโดยเฉพาะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ระบุว่าครูสังคมศึกษาต้องช่วยให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อม เข้าใจตนเองและผู้อื่น และ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมโลก ซึ่งภารกิจดังกล่าวจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูมีความแม่นยำในเนื้อหาและตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลาย 12 เทคนิค (X1 – X12) ที่ครอบคลุมทั้งมิติการคิดเชิงวิพากษ์ มิติการเรียนรู้ร่วมกัน มิติการใช้คำถาม มิติการเสริมต่อการเรียนรู้ และมิติการสอนเชิงโค้ช โดยจำแนกเทคนิคตามมิติได้ดังนี้ มิติการคิดเชิงวิพากษ์ ประกอบด้วย เทคนิคการคิดเชิงวิพากษ์ (X2) และเทคนิคการซักค้าน (X5) มิติ การเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย เทคนิคการอภิปราย (X1) และเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (X7) มิติการใช้คำถาม ประกอบด้วย เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H (X6) เทคนิคการใช้คำถาม (X9) และเทคนิคแบบโซเครตีส (X10) มิติการเสริมต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (X3) เทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้ (X4) และเทคนิคการเรียนรู้ด้วยภาพยนตร์ (X8) และมิติการสอนเชิงโค้ช ประกอบด้วย เทคนิคการสอนแบบโค้ช (X11) และเทคนิคการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (X12) เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาครูสังคมศึกษาเกิดความแม่นยำในเนื้อหาและตัวชี้วัดอย่างลึกซึ้งและครอบคลุม ทั้งนี้ เทคนิคในมิติการใช้คำถามทั้ง 3 เทคนิคมีขอบเขตที่ต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ เทคนิคการใช้คำถาม (X9) เป็นการใช้คำถามนำทั่วไปเพื่อกระตุ้นการคิดและตรวจสอบความเข้าใจในภาพรวม เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H (X6) เป็นการใช้คำถามเชิงโครงสร้างตามกรอบ Who – What – Where – When –

Why – How เพื่อให้ให้นักศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างครอบคลุมทุกแง่มุม ส่วนเทคนิคแบบโซเครตีส (X10) เป็นการใช้คำถามเชิงสืบสาวต่อเนื่องเพื่อท้าทายข้อสันนิษฐานและนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง การแบ่งเทคนิคคำถาม ตามจุดมุ่งหมายดังกล่าวจึงสอดคล้องโดยตรงกับด้านการประเมินความแม่นยำในเนื้อหา ทั้งด้านความครอบคลุม (ผ่าน X6) และด้านความลึกซึ้ง (ผ่าน X10)

กรอบแนวคิดด้านที่สามของการวิจัยนี้ครอบคลุมแนวคิดด้านการออกแบบและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยอาศัยหลักการพื้นฐานของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามคำถามพื้นฐาน 4 ประการของ Tyler (1949) ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดระบบประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล บูรณาการกับแนวคิดการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ของ Wiggins and McTighe (2005) ที่เสนอให้เริ่มต้นจากผลลัพธ์ที่ต้องการก่อน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ในการวิจัยนี้ที่ให้นักศึกษาเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดก่อนออกแบบกิจกรรม สำหรับกระบวนการวิจัย ใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยระย่นำรูปแบบไปใช้เป็นแบบแผนกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง การทดลอง (One - Group Pretest – Posttest Design) ตามแผน $O1 \rightarrow X \rightarrow O2 \rightarrow O3$ โดย X คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) ที่เลือกใช้เทคนิคจาก X1 – X12 ให้เหมาะกับจุดอ่อนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล O1 และ O2 คือ การวัดความแม่นยำในเนื้อหา ก่อนและหลังการทดลอง และ O3 คือ การประเมินความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลาย และขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย ซึ่งในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบเป็นแบบแผนกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลองตามแผน $O1 \rightarrow X \rightarrow O2 \rightarrow O3$ โดยแต่ละขั้นตอนประกอบด้วยประชากร เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้เป็นฐานในการสังเคราะห์รูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน สำหรับตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการสอนแบบหลากหลายและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย และนักศึกษาศาสนาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 คน สำหรับการทดลองใช้ (Try Out) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบก่อนนำไปใช้จริง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ

2.1 รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model: Vivid – Engage – Empower Model for Social Studies Teacher Education) เป็นเครื่องมือหลักที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยและคณะสร้างและพัฒนาขึ้นใหม่โดยศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วหลอมรวมเทคนิคการสอน 12 เทคนิค (X1 – X12) เข้าด้วยกันเป็นรูปแบบที่มีความเป็นเอกภาพ ได้แก่ เทคนิคการอภิปราย (Discussion Technique: X1) เทคนิคการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking Technique: X2) เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer Technique: X3) เทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding Technique: X4) เทคนิคการซักค้าน (Jurisprudential Technique: X5) เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H (5W1H Questioning Technique: X6) เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (Jigsaw II Technique: X7) เทคนิคการเรียนรู้ด้วยภาพยนตร์ (Learning by Cinemas Technique: X8) เทคนิคการใช้คำถาม (Questioning Technique: X9) เทคนิคแบบโซเครตีส (Socratic Technique: X10) เทคนิคการสอนแบบโค้ช (Coaching Technique: X11) และเทคนิคการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Mentoring Technique: X12) โดยรูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ V – Vivid Content Accuracy, E – Engage with Diversified Teaching และ E – Empower Learning Plan Design

2.2 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยและคณะสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ใช้ตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมการประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมของหลักการและแนวคิดของรูปแบบการสอน ความเหมาะสมของโครงสร้างและขั้นตอนของรูปแบบการสอน ความเหมาะสมของเทคนิคการสอน 12 เทคนิค (X1 – X12) ความสอดคล้องของรูปแบบกับวัตถุประสงค์การวิจัย ความสอดคล้องของรูปแบบกับมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางฯ และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและคณะดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ของ Vygotsky (1978) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของ Bandura (1977) แนวคิดการสอนที่หลากหลายของ Tomlinson (2001) หลักการออกแบบหลักสูตรของ Tyler (1949) การออกแบบย้อนกลับของ Wiggins and McTighe (2005) และแนวคิดด้านความมั่นใจในเนื้อหาการสอนของ ฌอนอมพร เลาฮอร์สแซง (2558), วิจารย์ พานิช (2555), และชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) แล้วกร่างรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) จากนั้นนำร่างรูปแบบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมด้วยแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ ต่อจากนั้นนำรูปแบบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปใช้จริงในขั้นตอนที่ 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนแบบหลากหลายของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มาวิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้านและภาพรวม แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์มาตรฐานค่า 5 ระดับ เพื่อสะท้อนคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบ คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา สศ 2211302 วิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 54 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้รูปแบบ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยและคณะสร้างและตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับขั้นตอนที่ 1 จำนวน 5 เครื่องมือ ดังนี้

2.1 รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) ที่พัฒนาและปรับปรุงแล้วในขั้นตอนที่ 1 ใช้เป็นสิ่งที่ทดลอง (X) โดยเลือกใช้เทคนิคจาก X1 – X12 ให้เหมาะกับจุดอ่อนด้านความมั่นใจในเนื้อหาของนักศึกษาเป็นรายบุคคล

2.2 แบบบันทึกการเลือกเทคนิคที่เหมาะสม ใช้บันทึกผลการประชุมหลังการวิพากษ์ ครั้งที่ 1 (O1) ครอบคลุม 3 ส่วน ได้แก่ 1) จุดอ่อนด้านความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการวิพากษ์ครั้งที่ 1 จำแนกตามคำถามวิพากษ์ 5 ข้อ 2) เทคนิคการสอนจาก VEE Model (X1 – X12) ที่คัดเลือกให้เหมาะสมกับจุดอ่อนของนักศึกษารายบุคคลพร้อมเหตุผลในการเลือก และ 3) ชื่อผู้วิจัยที่รับผิดชอบดูแลนักศึกษาแต่ละคนตลอดระยะเวลาการวิจัย 1 เดือน แบบบันทึกมีลักษณะเป็นตารางบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง

2.3 แบบประเมินความแม่นยำในเนื้อหา ใช้วัดและประเมินตัวแปรตามด้านที่ 1 คือ ความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษา ใช้ในการวิพากษ์ก่อนการทดลอง (O1) และหลังการทดลอง (O2) สร้างขึ้นโดยอิงคำถามวิพากษ์พื้นฐาน 5 ข้อ ได้แก่ 1) นักศึกษาได้รับหัวข้ออะไรในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2) นักศึกษาสอนเรื่องนี้ไปทำไม 3) ทำไมนักเรียนต้องเรียนเรื่องนี้ 4) เรียนเสร็จแล้วนักเรียนต้องแสดงสมรรถนะอะไรออกมา และ 5) เนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของ Likert (1932) ครอบคลุมการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความลึกซึ้งของเนื้อหา และความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้อระหว่าง 0.60 – 1.00 ทุกข้อผ่านเกณฑ์ และเนื่องจากให้คะแนนโดยผู้ประเมิน 5 ท่าน ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากผู้ประเมินทั้ง 5 ท่านต่อนักศึกษาหนึ่งคนเป็นคะแนนของนักศึกษาแต่ละราย และตรวจสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter - Rater Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intraclass Correlation Coefficient: ICC) ได้เท่ากับ 0.89 แสดงว่าผู้ประเมินให้คะแนนสอดคล้องกันในระดับดี

2.4 แบบประเมินความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้วัดและประเมินตัวแปรตามด้านที่ 2 คือ ความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา (O3) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมการประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ความแม่นยำและครอบคลุมของสาระการเรียนรู้ คุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้ ความสมบูรณ์ของการวัดและประเมินผล และความถูกต้องของการใช้ภาษาและรูปแบบการเขียน ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 และใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากผู้ประเมิน 5 ท่านต่อนักศึกษาหนึ่งคนเป็นคะแนนของนักศึกษาแต่ละราย พร้อมตรวจสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินด้วยค่า ICC ได้เท่ากับ 0.91 แสดงว่า ผู้ประเมินให้คะแนนสอดคล้องกันในระดับดีเยี่ยม

2.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย ใช้วัดและประเมินตัวแปรตามด้านที่ 3 คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย หลังผ่านกระบวนการวิจัยครบทุกขั้นตอน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับทั้งนี้ แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ชุดค่าแปลผลแบบระดับความคิดเห็น (มากที่สุด/มาก/ปานกลาง/น้อย/น้อยที่สุด) ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย ความพึงพอใจต่อกระบวนการวิพากษ์

และการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหา และความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1951) ได้เท่ากับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเตรียมความพร้อมก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอรับรองจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จากนั้นเรียก ประชุมนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา สศ 2211302 วิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 54 คน อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย แจกเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับ อาสาสมัคร (แบบ - 04) และเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (แบบ - 05) โดยทั้งช่วงเวลา 7 วัน เพื่อให้นักศึกษาพิจารณาก่อนรับเอกสารกลับคืน จากนั้นให้นักศึกษาจับสลากหัวข้อเนื้อหาสาระ สังคมศึกษา 1 เรื่อง จากสลากทั้งหมด 54 เรื่อง และเตรียมศึกษาด้วยตนเองเป็นเวลา 2 สัปดาห์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (O1) หลังจากนักศึกษาเตรียมตัวครบ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและคณะ 5 ท่าน ดำเนินการวิพากษ์ครั้งที่ 1 (O1) แบบ 1 ต่อ 1 คนละ 15 – 30 นาที ทั้งในรูปแบบ Onsite และ Online ผ่านโปรแกรม Zoom โดยใช้คำถามวิพากษ์พื้นฐาน 5 ข้อ เพื่อประเมิน ความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาแต่ละคน และบันทึกผลลงในแบบประเมินความแม่นยำในเนื้อหา ครั้งที่ 1 จากนั้นผู้วิจัยและคณะประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาเลือกเทคนิคการสอนที่เหมาะสมสำหรับ นักศึกษาแต่ละคนและมอบหมายผู้วิจัยดูแลนักศึกษาเป็นรายบุคคล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการทดลองและหลังการทดลอง (X1 – X12, O2, O3) ผู้วิจัยและคณะดำเนินการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาด้วยรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) 12 เทคนิค (X1 – X12) แบบ 1 ต่อ 1 เป็นระยะเวลา 1 เดือน ควบคู่กับการจัดการเรียน การสอนตาม มคอ.3 จำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง หลังจากนั้นดำเนินการวิพากษ์ครั้งที่ 2 (O2) ด้วยรูปแบบเดียวกันกับ O1 และให้นักศึกษาแต่ละคนออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยตรวจและประเมินจำนวน 4 ครั้ง (O3) แล้วบันทึกผลลงในแบบประเมินการออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษา หลังสิ้นสุดกระบวนการวิจัยครบ ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย จำนวน 54 ชุด เพื่อสะท้อนความคิดเห็นและประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีต่อการใช้รูปแบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบต่อความแม่นยำในเนื้อหา นำคะแนนจากแบบประเมิน ความแม่นยำในเนื้อหา ก่อนการทดลอง (O1) และหลังการทดลอง (O2) มาคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้านและภาพรวม แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง O1 และ O2 เพื่อสะท้อนพัฒนาการด้านความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบ การสอนแบบหลากหลาย

4.2 การวิเคราะห์ผลความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นำคะแนนจากแบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ (O3) มาคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้านและภาพรวม เพื่อสะท้อนความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของนักศึกษา อันเป็นผลลัพธ์ปลายทางของรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

4.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา นำคะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบหลากหลายมาคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้านและภาพรวม เพื่อสะท้อนความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่มีต่อความแม่นยำในเนื้อหาเพื่อการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปรากฏผลดังนี้

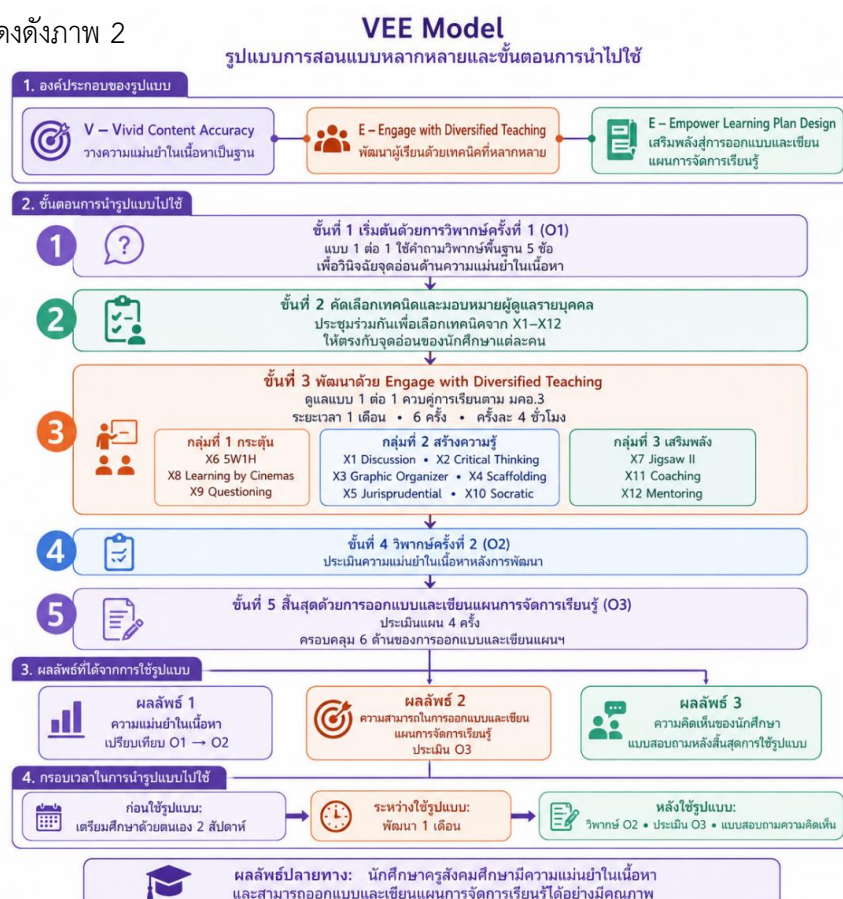
ผู้วิจัยและคณะดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งด้านหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) รูปแบบและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความแม่นยำในเนื้อหา รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ของ Vygotsky (1978) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของ Bandura (1977) แนวคิดการสอนที่หลากหลายของ Tomlinson (2001) หลักการออกแบบหลักสูตรของ Tyler (1949) และแนวคิดด้านความแม่นยำในเนื้อหาการสอนของ ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2558), วิจารณ์ พานิช (2555), และ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560)

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดดังกรอบแนวคิด) ผู้วิจัยและคณะได้หลอมรวมเทคนิคการสอน 12 เทคนิค (X1 – X12) เข้าเป็นรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) ที่มีองค์ประกอบสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ (1) V – Vivid Content Accuracy การวางความแม่นยำในเนื้อหาเป็นฐานเริ่มต้น โดยวินิจฉัยจุดอ่อนของนักศึกษารายบุคคลด้วยชุดคำถามวิพากษ์พื้นฐาน 5 ข้อ (2) E – Engage with Diversified Teaching การพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคนิคการสอนที่คัดเลือกให้ตรงจุดอ่อนเป็นรายบุคคลควบคู่การดูแลแบบ 1 ต่อ 1 เป็นแกนกลางของกระบวนการ และ (3) E – Empower Learning Plan Design การเสริมพลังสู่การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นผลลัพธ์ปลายทาง ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ดำเนินตามลำดับ $V \rightarrow E \rightarrow E$ ในกรอบเวลา 1 เดือน ดังนี้ 1) วิพากษ์ครั้งที่ 1 (O1) แบบ 1 ต่อ 1 เพื่อวินิจฉัยจุดอ่อนด้วยคำถาม 5 ข้อ 2) ประชุมคัดเลือกเทคนิคจาก X1–X12 ให้ตรงจุดอ่อนและมอบหมายผู้ดูแลรายบุคคล 3) พัฒนาแบบ 1 ต่อ 1 ควบคู่การเรียนรู้ตาม มคอ.3 จำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง 4) วิพากษ์ครั้งที่ 2 (O2) และ 5) ให้นักศึกษาออกแบบและเขียนแผนฯ โดยประเมิน 4 ครั้ง (O3) เมื่อนำรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ พบว่ามีคุณภาพระดับดีมาก ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

ด้านที่	องค์ประกอบของ VEE Model	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความเหมาะสมของหลักการและแนวคิดของรูปแบบการสอน	4.80	0.45	ดีมาก
2	ความเหมาะสมของโครงสร้างและขั้นตอนของรูปแบบการสอน	4.60	0.55	ดีมาก
3	ความเหมาะสมของเทคนิคการสอน 12 เทคนิค (X1 – X12)	4.80	0.45	ดีมาก
4	ความสอดคล้องของรูปแบบกับวัตถุประสงค์การวิจัย	4.60	0.55	ดีมาก
5	ความสอดคล้องของรูปแบบกับมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางฯ	4.80	0.45	ดีมาก
6	ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริง	4.60	0.55	ดีมาก
ภาพรวม		4.70	0.50	ดีมาก

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนแบบหลากหลายโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของหลักการและแนวคิดของรูปแบบการสอน ด้านความเหมาะสมของเทคนิคการสอน 12 เทคนิค และด้านความสอดคล้องของรูปแบบกับมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) ส่วนด้านที่เหลืออีก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของโครงสร้างและขั้นตอน ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับดีมากทั้งหมด แสดงว่า รูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ถูกต้อง ครบคลุม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแสดงดังภาพ 2

ภาพ 2 รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model: Vivid – Engage – Empower Model for Social Studies Teacher Education) ที่มา: ผู้แต่ง (2569)

2. ผลการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่มีต่อความแม่นยำในเนื้อหาและความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3

ผลการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายกับประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำนวน 54 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ผลการประเมินความแม่นยำในเนื้อหา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (O1 และ O2) โดยผู้วิจัยและคณะ 5 ท่าน แบบ 1 ต่อ 1 พบว่า นักศึกษามีพัฒนาการด้านความแม่นยำในเนื้อหาเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตาราง 2 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 ผลการประเมินความแม่นยำในเนื้อหา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

(N = 54)

ด้านที่	รายการประเมิน	O1 ก่อนทดลอง		O2 หลังทดลอง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	2.60	0.72	4.35	0.52
2	ความครอบคลุมของเนื้อหา	2.45	0.68	4.20	0.55
3	ความลึกซึ้งของเนื้อหา	2.30	0.75	4.15	0.58
4	ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา	2.55	0.70	4.25	0.54
ภาพรวม		2.48	0.71	4.24	0.55

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาก่อนการทดลอง (O1) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 2.48, S.D. = 0.71) อยู่ในระดับน้อย เมื่อผ่านกระบวนการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายแล้ว ผลการประเมินหลังการทดลอง (O2) มีค่าเฉลี่ยภาพรวมเพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับดี โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ตาราง 3 ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา

(N = 54)

ด้านที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	4.35	0.52	ดี
2	ความแม่นยำและครอบคลุมของสาระการเรียนรู้	4.28	0.55	ดี
3	คุณภาพของกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	0.58	ดี
4	ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.15	0.60	ดี
5	ความสมบูรณ์ของการวัดและประเมินผล	4.25	0.54	ดี
6	ความถูกต้องของการใช้ภาษาและรูปแบบการเขียน	4.30	0.53	ดี
ภาพรวม		4.26	0.55	ดี

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.52) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.60) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 จำนวน 54 คน ที่มีการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายที่มุ่งพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาและความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย

ด้านที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความเหมาะสมของรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย	4.65	0.48	มากที่สุด
2	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย	4.70	0.46	มากที่สุด
3	ความพึงพอใจต่อการกระบวนการวิพากษ์และการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหา	4.75	0.48	มากที่สุด
4	ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	4.80	0.41	มากที่สุด
ภาพรวม		4.73	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.34) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจต่อการกระบวนการวิพากษ์และการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.48) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผล

1. ด้านการพัฒนารูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งอาจอธิบายได้ว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นตั้งอยู่บนฐานทฤษฎีที่หลากหลายและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ การหลอมรวมเทคนิคการสอนหลายเทคนิคเข้าเป็นรูปแบบเดียวสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2566) ที่ชี้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยวิธีสอนและรูปแบบการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาและผู้เรียน มิใช่การยึดวิธีสอนเดียว และสอดคล้องกับแนวคิดการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนของ Tomlinson (2001) ทั้งนี้ผลการประเมินรูปแบบในระดับดีมากยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ พิชชาติ แก้วพวง

และคณะ (2565) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาครูสาขาวิชาสังคมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลักด้านหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และการวัดประเมินผล และพบว่า รูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาได้จริง

2. ด้านความแม่นยำในเนื้อหา ผลการประเมินพบว่านักศึกษามีความแม่นยำในเนื้อหาเพิ่มขึ้น จากระดับน้อยก่อนการทดลองเป็นระดับดีหลังการทดลอง การเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นนี้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกระบวนการพัฒนาแบบ 1 ต่อ 1 ที่เลือกใช้เทคนิคให้เหมาะกับจุดอ่อนของนักศึกษา เป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพื้นที่พัฒนาการที่ใกล้เคียง (Zone of Proximal Development) ของ Vygotsky (1978) ที่เสนอว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพสูงเมื่อผู้สอนเสริมต่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม กับศักยภาพของผู้เรียน ประกอบกับกระบวนการวิพากษ์ที่ให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้อง กับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของ Bandura (1977) ผลที่ปรากฏยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ อธิยา เมตโรสง (2566) ที่พบว่า การใช้รูปแบบการสอนสังคมศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับนักศึกษาครูสาขาวิชา สังคมศึกษาในรายวิชาวิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ทำให้ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งยืนยันว่ารูปแบบการสอนที่ออกแบบเฉพาะสำหรับนักศึกษาครูสังคมศึกษาสามารถยกระดับผล การเรียนรู้ได้ และยังสนับสนุนข้อค้นพบเดิมของผู้วิจัย (วีริชัญญ์ บุญส่ง, 2565) ที่ชี้ว่าการพัฒนาความแม่นยำ ในเนื้อหาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่เจาะจงรายบุคคลมากกว่าการเรียนรู้แบบกลุ่มเพียงอย่างเดียว

3. ด้านความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ใน ระดับดี โดยด้านความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้มีค่าสูง ที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความแม่นยำในเนื้อหาที่พัฒนาขึ้นในขั้นต้นได้ส่งผลต่อเนื่องไปยังความสามารถ ในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดเพื่อกำหนดจุดประสงค์ อันเป็นไปตามหลักการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ของ Wiggins and McTighe (2005) และหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามคำถามพื้นฐาน 4 ประการของ Tyler (1949) ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชาติ แก้วพวง และคณะ (2565) ที่พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนซึ่งพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบสามารถส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูสังคม ศึกษาให้สูงขึ้นได้ และสอดคล้องในเชิงประเด็นกับ เพ็ญพนอ พ่วงแพ (2557) ที่มุ่งพัฒนารูปแบบการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยเฉพาะ ซึ่งสะท้อนตรงกันว่าการออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเป็นสมรรถนะ ที่ต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบในการผลิตครูสังคมศึกษา

ส่วนด้านความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากระยะเวลา ดำเนินการที่จำกัดและกระบวนการมุ่งเน้นการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาเป็นลำดับแรกผลดังกล่าว สามารถอธิบายได้ด้วยหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของ Tyler (1949) และแนวคิดการออกแบบ ย้อนกลับของ Wiggins & McTighe (2005) ที่จัดลำดับให้การเลือกและจัดระบบประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นขั้นที่ตามหลังการกำหนดจุดมุ่งหมายและหลักฐานการเรียนรู้ ที่ชัดเจน ดังนั้นเมื่อกระบวนการในการวิจัยครั้งนี้วางความแม่นยำในเนื้อหาและการวิเคราะห์ตัวชี้วัดไว้ เป็นฐานเริ่มต้น ความสามารถในการเลือกและออกแบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในขั้นปลายของ กระบวนการออกแบบจึงได้รับการพัฒนาเป็นลำดับหลังและยังไม่เข้มข้นเท่าด้านอื่น นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับแนวคิดการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนของ Tomlinson (2001) ที่ชี้ว่าการเลือกสรร สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่ต้องอาศัยการพัฒนาอย่างจริงจังและเป็นระบบ

มิใช่สมรรถนะที่จะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติเมื่อผู้เรียนมีความแม่นยำ ในเนื้อหาแล้ว และในเชิงผลการวิจัย ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ เพ็ญพณ พ่วงแพ (2557) ที่ยืนยันว่าสมรรถนะด้านการออกแบบกิจกรรมและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สังคมศึกษาเป็นสมรรถนะที่ต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบและเฉพาะเจาะจง สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อันสนับสนุนว่าความสามารถในการเลือกและออกแบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นความสามารถที่ควรบ่มเพาะเป็นการเฉพาะควบคู่ไปกับการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหา

4. ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบหลากหลายอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะด้านความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากกระบวนการพัฒนาแบบ 1 ต่อ 1 ที่ตอบสนองความต้องการรายบุคคลและการได้รับข้อมูลป้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักศึกษาเห็นความก้าวหน้าของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของ Bandura (1977) ในประเด็นการรับรู้ความสามารถของตน และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ อธิยา เมตโสสง (2566) ที่พบว่า นักศึกษาครูสาขาวิชาสังคมศึกษามีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model: Vivid – Engage – Empower Model for Social Studies Teacher Education) ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นเฉพาะเพื่อการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาครูสังคมศึกษา โดยบูรณาการเทคนิคการสอน 12 เทคนิค (X1 – X12) บนฐานทฤษฎีการสร้างความรู้ของ Vygotsky (1978) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของ Bandura (1977) แนวคิดการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนของ Tomlinson (2001) และหลักการออกแบบหลักสูตรของ Tyler (1949) ร่วมกับการออกแบบย้อนกลับของ Wiggins and McTighe (2005) เข้าเป็นรูปแบบที่มีเอกภาพและมีองค์ประกอบสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ 1) V – Vivid Content Accuracy การวางความแม่นยำในเนื้อหาเป็นฐานเริ่มต้น 2) E – Engage with Diversified Teaching การพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลายเป็นแกนกลางของกระบวนการ และ 3) E – Empower Learning Plan Design การเสริมพลังสู่ความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นผลลัพธ์ปลายทาง ความใหม่ของรูปแบบนี้มีได้อยู่ที่ตัวเทคนิคการสอนรายเทคนิคซึ่งเป็นที่รู้จักอยู่แล้ว หากแต่อยู่ที่กระบวนการเลือกใช้เทคนิคแบบเจาะจงรายบุคคล กล่าวคือ การวินิจฉัยจุดอ่อนด้านความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษาแต่ละคนด้วยชุดคำถามวิพากษ์พื้นฐาน 5 ข้อ แล้วจึงคัดเลือกเทคนิคจากทั้ง 12 เทคนิคให้สอดคล้องกับจุดอ่อนเฉพาะของนักศึกษาแต่ละคน ควบคู่กับการดูแลแบบ 1 ต่อ 1 กระบวนการนี้เป็นนวัตกรรมเชิงวิธีการที่ปรับการจัดการเรียนรู้จากการใช้เทคนิคเดียวกับผู้เรียนทุกคน ไปสู่การจัดการเรียนรู้ ที่ปรับให้เหมาะสมตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล อันเป็นแนวทาง ที่หน่วยผลิตครูสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง

นอกจากนี้ การวิจัยยังให้ข้อค้นพบเชิงแนวคิดว่า ความแม่นยำในเนื้อหา (Content Accuracy) เป็นฐานรากที่จำเป็นต่อความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูสังคมศึกษา กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาเข้าใจแก่นแท้ของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดอย่างแม่นยำแล้ว ย่อมสามารถวิเคราะห์เพื่อกำหนดจุดประสงค์และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องและมีคุณภาพยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์เชิงลำดับจากความแม่นยำในเนื้อหาไปสู่การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

สะท้อนผ่านโครงสร้าง V – E – E ของรูปแบบและเป็นองค์ความรู้ที่อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนผู้พัฒนาหลักสูตรและหน่วยผลิตครู สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบ่มเพาะความแม่นยำในเนื้อหา ก่อนการฝึกออกแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สามารถนำชุดคำถามวิพากษ์พื้นฐาน 5 ข้อไปใช้วินิจฉัยจุดอ่อนด้านความแม่นยำในเนื้อหาของนักศึกษา เป็นรายบุคคลก่อนการฝึกออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน
2. หน่วยผลิตครูและผู้พัฒนาหลักสูตรควรนำรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) ไปใช้ตามลำดับขององค์ประกอบ V – E – E คือ เริ่มจากการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาเป็นฐาน แล้วจึงเลือกใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายให้เหมาะกับจุดอ่อนของนักศึกษาเป็นรายบุคคลควบคู่กับการดูแลแบบ 1 ต่อ 1 และนำไปสู่การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดกระบวนการนี้ไว้ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) วิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา
3. ด้านความเหมาะสมของสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นด้านที่นักศึกษามีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น ผู้นำรูปแบบไปใช้จึงควรเสริมกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเลือกและออกแบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและตัวชี้วัดเป็นการเฉพาะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรออกแบบการวิจัยให้มีกลุ่มเปรียบเทียบหรือเพิ่มการทดสอบทางสถิติเชิงอ้างอิงประกอบขยายระยะเวลาในการพัฒนาให้มากกว่า 1 เดือน และทดลองใช้กับนักศึกษาในชั้นปีอื่น สาขาวิชาอื่น หรือต่างสถาบัน เพื่อยืนยันผลของรูปแบบการสอนแบบหลากหลาย (VEE Model) ให้หนักแน่นยิ่งขึ้นและขยายขอบเขตการนำไปใช้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งยังไม่สามารถควบคุมอิทธิพลของการเรียนการสอนตามปกติที่ดำเนินคู่ขนานได้
2. ควรศึกษาติดตามผลในระยะยาวว่าความแม่นยำในเนื้อหาและความสามารถในการออกแบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สามารถถ่ายโยงไปสู่การปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียน ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เพียงใด
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมว่าเทคนิคการสอนใดในบรรดา 12 เทคนิค (X1 – X12) เหมาะสมกับการพัฒนาความแม่นยำในเนื้อหาใดเป็นพิเศษ เพื่อให้การเลือกใช้เทคนิคเป็นรายบุคคลมีฐานข้อมูลเชิงประจักษ์รองรับมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตร* แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
https://academic.obec.go.th/images/document/1559639270_d_1.pdf
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2550). *ประมวลพระบรมราชโองาทและพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช 2520-2523* (เล่ม 5). บริษัท เกรย์ แมทเทอร์ จำกัด.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2560). *อุดมคติวิทยา: หลักสูตรสังคมศึกษาเพื่อปวงชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2558). อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ในศตวรรษที่ 21. ใน *คู่มืออาจารย์ด้านการสอน* (หน้า 1-12). สำนักพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศนา แคมมณี. (2566). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 26). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). สุวีริยาสาส์น.
- พิชาติ แก้วพวง, สุธี แก้วเขียว, ไฉน เลาะเงิน, วรณพร บุญญาสถิตย์, และนราธิป แก้วทอง. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาและการคิดอย่าง มีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาครูสาขาวิชาสังคมศึกษา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(4), R342-R356. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/255471/174671>
- พิณสุตา สิริรังศรี. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. สำนักงานส่งเสริมสังคม แห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- เพ็ญพนอ พ่วงแพ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. SURE.
<https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/10348>
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วีรวิทย์ บุญสง. (2565). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สศ 2211402 การจัดการ เรียนรู้สังคมศึกษาสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยี แห่งสุวรรณภูมิ*, 8(1), 53-65. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/svittj/article/view/249320/175613>

- วีรวิทย์ บุญส่ง และ สุนทร อ่อนฤทธิ์. (2568). ผลของการสอนแบบสะท้อนคิดต่อการตระหนักรู้การรู้คิดของนักศึกษาวิชาชีพครูในรายวิชาวิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 19(1), 135–150. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JOEMSU/article/view/5157/3779>
- สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. (2565). *เอกสารการประชุมหัวหน้าภาค – หัวหน้าสาขาวิชา* [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์].
- สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. (2562). *หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562* [เอกสารหลักสูตรไม่ได้ตีพิมพ์].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา: เอกสารวิชาการ ลำดับ 1/2548*.
- อธยา เมตไธสง. (2566). การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักศึกษาครู. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 33(2), 94–107. <https://doi.org/10.14456/pyuj.2023.22>
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and The Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Likert, R. (1932). A Technique for The Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1–55.
- Tomlinson, C. A. (2001). *How to Differentiate Instruction in Mixed - Ability Classrooms* (2nd ed.). Association for Supervision and Curriculum Development.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. University of Chicago Press.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes* (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.). Harvard University Press.
- Wiggins, G. & McTighe, J. (2005). *Understanding by Design* (Expanded 2nd ed.). Association for Supervision and Curriculum Development.